

NOTĂ LA « RĂSPÂNDIREA ORIZONTALĂ A PINULUI SILVESTRU IN CARPAȚII ROMÂNIEI »

de prof. CONST. C. GEORGESCU

După terminarea lucrării cu titlul de mai sus (1) am întreprins noi incursiuni pe teren, și s'au primit date care mi-au permis a aduce lămuriri asupra unor stațiuni din Munții Trascăului și masivul Retezat, din Valea Tazlului (jud. Neamț) și Slănicului (jud. Bacău).

Astfel la indicarea stațiunilor de pe Valea Râului Mare, din Masivul Retezat la pag. 51 din lucrarea menționată s'a omis a se cita și locurile semnalate pentru prima dată de Al. Borza (2). D-sa află pin pe această vale la faliile șistoase dela Făgetul Dosul Rudi, dela Runcu și în fine pe stânci cu expoziție estică și nordică până în sus de gura Zlatei.

Împreună cu ing. Gh. Ghițulescu s'au notat pe aceiași vale o serie de locuri de vegetație a pinului, care sunt în majoritate pe versantul drept ai văii. Aceste locuri pornind pe Valea Râului Mare din aval sunt;

a) În dreptul cătunului Lunșoara pe stânci câteva exemplare la 150 m deasupra văii.

b) La gura văii Căldărei, atât pe dreapta pârâului, la Bulzu, cât și pe stânga, până sub cota 1238 m.

c) Pe pârâul Valea cu Cale până către Obârșie.

d) Între pârâul Vale cu Cale și pârâul Voila.

e) Fața Mesteacăn.

f) Căprioara, pe Frăția Runcului.

g) Pârâul Runcului, loc citat de Al. Borza, aflăm pinete întinse pe stânci.

h) Stânci între pârâul Runcului și Gorgani, atât pe stânga Râului Mare aparținând de Culmea Țarcului, cât și pe dreapta.

i) La locul zis Predețelu.

j) Coasta Bodului pe stânga Râului Mare.

k) Sub Vârful Cioaca.

l) Pe dreapta pâraului Radeș.

m) Ultimii pini de pe Valea Râului Mare se găsesc pe versantu stâng la Fața Tomeasa, între Gura Zlatei și Gura Apei.

Cele mai frumoase pinete s'au aflat la locul Predețelul și sub Vf. Gorgani. În genere exemplarele de pin din această regiune sunt de dimensiuni reduse, datorită faptului că se găsesc numai în locuri stâncoase; exemplarele cele mai viguroase sunt de 50—60 grosime și 20 m înălțime.

S'a arătat în lucrarea citată (1), că asupra locurilor de creștere a pinului din Munții Apuseni, lipsesc date noi față de Fekete (3). Cercetând Munții Trăsăului s'a aflat că pinul este comun în regiunile Cheilor Intregalde și Remețului; la îndemnul nostru d-l ing. Cimoca¹⁾ a alcătuit următoarea listă de locuri cu pin, care completează cele date de noi în lucrarea citată la pagina 52 punctele a și b:

Valea Gâlzii (jud. Alba).

Pe ambii versanți ai văii pinul se află în mai multe puncte cuprinse între altitudinile 700—1100 m.

a) Pe partea stângă a văii vegetează pinul pe stâncile calcare cu expoziție vestică, și nordvestică ale Muntelui Piatra Ceței. Pini au forme de stânci, cu diametre de 2—30 cm și înălțimi de 5—15 m.

b) Pe partea dreaptă a văii, la locul zis Roica, între pâraele Ursoiu și Gruiu se găsește pin pe o suprafață de cc I ha în loc pietros și stânci cu expoziție vestică, formând mici pâlcuri; el trece în diseminatie și în pădurea vecină de fag cu puțin brad. Exemplarele sunt de dimensiuni reduse, diam. între 10—18 cm și înălțimi de 4—10 m.

c) Pe aceeași parte a văii pe stânci calcare și șisturi la Colțul Calului, între pâraele Ursoiu și Cheienilor, pinul este în mici pâlcuri; exemplarele au dimensiuni reduse.

d) În cuprinsul Cheilor Intregalde între pâraele Cheienilor și Caprei pe stânci calcare și grohotișuri, pinul este foarte răspândit dela jumătatea Coastei în sus, până aproape de Vârful Caprei (cota 1220 m). De pe partea dreaptă a văii pinul trece în chei și pe stâncile din stânga văii, unde se găsesc exemplare de stânci în locuri cu expoziție sudică. Exemplarele din locurile stâncoase ale Cheilor au diametre de 10—35 cm și înălțimi de 5—25m.

¹⁾ Op. cit. 1940.

e) In regiunea numită Găldița, tot pe partea dreaptă a văii, cuprinsă între pârâul Turcului, Valea Necrileștilor și pârâul Feredeului ing. Cimoca află un pinet frumos pe o suprafață de ce 100 ha. Pinul formează aci buchete pure sau intră ca element de compunere a arboretelor de fag cu puțin brad și molid; în majoritate pinul intră până la 50 % în arboretele cu o consistență de 0,8.

f) Mai în sus pe aceeași parte a văii, între pârâul Feredeului-Hâncea Feredeului și Valea Necrileștilor pe o suprafața de 5 ha, în pădurea composoratalui Intregalde, sunt numeroase pâlcuri de pin în asociație cu fag, puțin brad și molid.

Valea Geoagiului (jud. Alba).

In pădurea Dosul Blidarului, în regiunea pârâului Cuțitelor-Cornet, se află câteva exemplare de pin spontan la altitudinea de 1100 m, pe stânci calcare cu expoziție nordvestică; tot aci mai este spontan și larice.

In regiunea Cheilor Râmețului pinul vegetează pe ambii versanți, pe stânci calcare; în majoritate pinul are forme de stânci. Către Vf. Vulturul, cota 1186 m pe sol profund ing. Cimoca a observat exemplare de pin în asociație cu larice, cu diametre teriere de 30 cm și înălțimi de 30 m.

Din Valea Tazlăului (jud. Neamț) avem date noi la ing. N. Verșescu ¹⁾.

a) In apropiere de satul Tazlăul, la locul indicat în lucrarea noastră după Zăvoianu ²⁾, la o altitudine de 590 m se află un pâlc de 268 exemplare cu diametre de 10—50 cm în amestec cu bradul și fagul.

b) La piciorul cu Pin, loc arătat de asemenea de Zăvoianu ²⁾, se numără pe o suprafață de 7 ha, la alt. de 810 m, într'un amestec de fag cu brad, 4291 exemplare cu diametre de 10—60 cm; exemplarele tinere predomină.

c) La locul zis Arșița Hanului între pâraele Ciunget și Ciungetel se află cea 340 exemplare în amestec cu brad. molid și fag.

d) In fine la Piciorul Ciunget se află un arboret de pin cu cea 480 exemplare în amestec cu bradul fagul și molidul.

Aceste stațiuni sunt localizate pe stânci sau soluri schelete, formate în genere pe gresii. Din majoritatea locurilor, unde se află în amestec, tinde să fie eliminat; se menține numai în locurile bine luminate și adesea se diseminează pe prundișul văii.

Tot de pe această vale, ne mai comunică date și d-l ing. H. Czoppelt, ³⁾ din care extragem următoarele:

¹⁾ Op. cit. 1939.

²⁾ C. Georgescu: *op. cit.*, 1939 pag. 17.

³⁾ Com. scrisă pentru care îi aducem recunoșcătoare mulțumiri.

a) Pe versantul stâng al pârâului Pinilor cu expoziție Vestică se găsește o fâșie de pin de 60—80 m lățime dela 150 m din sus de talvegul văii și până la coamă pe gresii, sol schelet. Arborii au diametre de 15—38 cm și înălțimi de 13—27,50 m; este interesant că aceste variațiuni de dimensiuni au fost găsite la arbori de vârste apropiate (80—90 ani), ceea ce ne arată influența hotărâtoare a locului asupra creșterii. (parceta 29).

b) Pe Piciorul Afinișului în partea de jos, expoziție nordică, peste pârâu de locul de mai sus, s'au aflat câteva exemplare de pin instalate pe o stâncă (parceta 59).

c) Pe pârâul Geamăna, versant stâng un singur exemplar pe stânci, înconjurat de brazi (parceta 64).

d) În fundul pârâului Vârtejii, un aflunet al pâr. Tulburele cca 6 pini pe o coastă stâncoasă; acestea sunt ultimile exemplare ale unei pinet distrus (parceta 102).

e) Pe versantul drept între pâr. Chinului mic și Pic. Chinului, pe substrat calcaros se găsește un neliș de pin, cu un covor bogat de afine; acest pinet este amenințat să fie invadat de brad (parceta 113).

f) În fine s'a mai aflat câte un pin la gura pâr. Puturosu și altul în dreptul pâr. Chinului Mic ambele lângă calea ferată.

Din comunicările semnalate deducem marea putere de răspândire a pinului, care se diseminează în locuri descoperite la distanțe apreciabile. Predominarea exemplarelor tinere din cuprinsul stațiunilor indicate de N. Verșescu ne arată că unele puncte de instalare a pinului sunt de dată recentă.

Din Valea Slănicului ing. H. Czopelt ne atrage atențiunea asupra unor locuri care stabilesc legătura între stațiunile din această vale cu acelea din valea vecină a Doftanei.

a) La Zarea Cheșchișului, catena între Valea Doftana și pâr. Piatra affluent al pâr. Slănic. Alt. 800—950 m un pinet cu expoziție NVV-ESE în asociație cu *Calluna vulgaris*.

b) Pic. Păltiniș la cota 966. Exp. NVV un pâlce de pin cu *Calluna*.

Profităm de această notă spre a introduce o corectură în lucrarea noastră anterioară¹⁾; anume la pag. 12, la notele nr. 6), 7) și 9) în loc de pag. se va citi parceta.

Mai menționăm că s'a omis dela bibliografie lucrarea ing. H. Czoppelt 1938 citată de repetate ori la pag. 11 și 12 ale textului nostru. În bibliografia următoare se corectează această omisiune.

¹⁾ C. Georgescu 1939.

BEMERKUNGEN ZUR « DIE NATÜRLICHE VERBREITUNG DIE ROTKIEFER IN DEN RUMÄNSCHEN KARPATHEN »

Als Nachtrag zum im Titel genannten Studium bringt der Verfasser mehrere Berichtigungen und Ergänzungen über einiger natürlichen Wuchsorten der Rotkiefer in den rumänischen Karpathen:

1. Retezat-Gebirge, Râul-Mare-Tal: zwischen 700 und 1200 m, sind mehrere teils in der Literatur noch unbekannte Wuchsorte auf kristalline Schiefer, in der III—V Bonitätsklasse fallend, gefunden worden;

2. Trascău-Gebirge (Bezirk-Alba), im Galda- und Geoagiu-Tal: als Ergänzung zu den unvollständigen Angaben bei Fekete u. Blatny, werden alle neue gefundene Wuchsorte der Rotkiefer dieses Gebietes angeführt;

3. Tazlău-Tal (Bezirk-Neamț): es wurden neue Standorte, darunter einige rezenter Einbürgerung, entdeckt;

4. Slănic-Tal (Bezirk Bacău): es werden mehrere Fundorte die eine Verbindung der Rotkiefer gebieten des Doftana- und Slănic-Tales darstellen, bekannt gemacht.

BIBLIOGRAFIE

1. Const. C. Georgescu: « Răspândirea orizontală a pinului silvestru în Carpații României ». *Analele Institutului de Cercetări și Experimentație Forestieră* Vol. V. 1939, pag. 1—73.
2. Al. Borza: « Studii fitosociologice în Munții Retezatului Bul. Grăd. Bot. și al Muz. Bot. dela Univ. din Cluj » vol. XIV 1934, pag. 13.
3. Fekete L. u. Bláttny T: « Die Verbreitung der forstlich wichtigen Bäume und Sträucher im ungarischen Staate Selmecbanya, 1914.
4. Ing. Al. Cioca: Răspândirea câtorva plante lemnoase în regiunea orientală a Munților Trascăului ». Manuscript în biblioteca laboratorului de botanica. Politehnica București.
5. H. Czoppelt: « Distribuția naturală a pinului silvestru pe Domeniul Broșteni ». *Rev. Pădurilor*, 1939, pag. 765—779.
6. Ing. N. Verșescu: « Contribuțiuni la cunoașterea arboretelor masivului Tazlău și mijloacele de valorificarea produselor lemnoase » 1939.